

טיב הקהילה

יו"ל ע"י קהילת שבת בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרב א'

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

האמר והשלום אצל

שישב לו אדון הנביאים בבקתתו שבמדבר, כשכל כולו דבוק בשכינה הקדושה, ובאו והודיעו לו שבקרב המחנה מרנגים עליו שהוא נוטל גדולה לעצמו, ושהוא בודה דברים מלבו, והיתה הידיעה מצערת אותו למאוד, כי מי כמוהו ידע שחשדו בו חינם, וגם גרמו לו בכך בזיונות בלתי נסבלים, ובכל זאת קיבל על עצמו 'קבלה טובה' שלא להשיב למחרפיו דבר, קבלה שרק צדיקים נשגבים יכולים לעמוד בה בתנאים משפילים כאלו, אילו היה מסתפק רק בזה, היה עובר ב'לאו'! גם במצב מושפל כזה רצתה התורה שיוסיף גם הוא נופך להשפלתו וינסה בדברים רבים להשיב חמתם של אלו המעוררים מדנים עליו. וגם אם יהיו אלו רשעים ידועים כדתן ואבירם.

אכן במבט שטחי נדמה לנו שהתורה מתעלמת מכאבו של הנדרף המושפל, אולם כשמתבוננים היטב מבינים שרק את טובתו טמונה בדרישתה להשיב על דברי המלינים עליו במענה רך המשיב חמם.

ננסה לרדת קצת לדעתו ולמצבו של החסיד המסכן הנ"ל שקיבל מנה גרושה של בזיונות וחירופים. אכן מה טוב עשה שלא השיב למחרפיו מנה אחת אפיים, כי אז היה מבעיר למאוד את תבערת המחלוקת, ובשתיקתו אינו נותן מקום לאש המחלוקת להתפשט, אולם עדיין לא הביא פתרון אל ה'פירוד לבבות' שנוצר, הוא עצמו נשאר בלב שבור על אשר פגעו בו חינם, וגם הפוגעים בו אינם מכירים בגודל רעתם, וייתכן מאוד שכלל לא יבקשו להתפייס עמו, כי לא יהיה מי שיעמיד אותם על טעותם שחשדו במי שחף מפשע, או שלא הבינו היטב את כוונותיו שהם דווקא רצויות. להיפך, לתומם סוברים שכדין עשו בנויפתם, כי בכך עמדו בפרץ והעמידו את העברין או את הפוגע בהם על מקומו... ורק אם יפרש במענה רך את מעשיו ואת כוונותיו, יכירו המתגרים בו בטעותם, ולא ישיארוהו בלב דאוב, הם ידאגו לפייסו כראוי, ובכך ייטיב בעיקר עם עצמו, וגם עם יריביו, שלא ייענשו על מעשיהם.

הוא הדבר שמגלה רב במאמרו הנ"ל, רב נעשה כאומר להנדרף: אם חכם אתה הֵבֵן שגם אם באמת לא חָסַאתְּ כלפי הפוגעים בך, עליך לתלות שלא נטפלו אליך מרוע לבבם, כנראה שלא ירדו לעומק דעתך להבין הליכותיך, וכתוצאה מזה נפגעו במידת מה, או שאכן היה איהו התייחסות בלתי רצויה מצידך שנגרם מחוסר תשומת לבך, והיא זו שעוררה בהם איהו אי שביעות רצון, וגרמה שלבם התחמם עליך כגחלת ולא ארכו הימים עד שנהפך גחלת הלב לשלהבת המחלוקת. ואם אינך מנסה ליישב את לבבם במענה רך, הנך גם כן 'מחזיק במחלוקת', כי ישאר הפירוד בינך ובינם. ורק אם תתייחס לדבריהם במענה רך תזכה להשיב את השלום על כנו...

וישלח משה לקרא לְדָתָן וּלָאֶבִירָם בְּנֵי אֶלְיָאָב וַיֹּאמְרוּ לֹא נַעֲלֶה: (טז, יב)

ופירש"י: וישלח משה וגו' - מכאן שאין מחזיקין במחלוקת, שהיה משה מחזיר אחריהם להשלימים בדברי שלום: ...

מקור הדברים הם בגמרא (סנהדרין קי.). והא לך לשונה: 'ויקם משה וילך אל דתן ואבירם', אמר ריש לקיש: מכאן שאין מחזיקין במחלוקת, דאמר רב: כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו שנאמר (במדבר יז, ה): 'ולא יהיה כקרח וכעדתו'. ופירש"י: 'שאינ מחזיקין במחלוקת - שמחל [משה] על כבודו והוא עצמו הלך לבטל מחלוקת'.

לא נבוא בדברינו הבאים כי אם לעורר את לב המעיינים להתבונן היטב מה בא רב ללמדינו במאמרו.

אלמלא דברי רב, גם אם היינו מפרשים שהכתוב 'ולא יהיה כקרח וכעדתו' מלמד שהמחזיק במחלוקת עובר בלאו, היינו מפרשים שהדברים מְכַנְּיִם רק על זה שמעורר את המחלוקת, והינו כקרח, לזה מזהיר הכתוב שימנע מרעתו. אולם רב מחדש חידוש גדול, שגם זה שעליו מתעורר המחלוקת, עובר בלאו, על אף שמלכתחילה לא עשה מאומה, וגם לא השיב למחרפיו דבר. אם אינו מנסה לפייס את הקמים עליו ולשכח כעסם ולהחזיר בכך את השלום על כנו, הוא עובר בלאו. במבט ראשון יהיו כאלו שלא יהיה ביכולתם להכיל הדברים, לפניהם יצטייר תמונה של איש חסיד השמח בחלקו לעבוד את בוראו, ומיד עם השכמתו בבוקר הוא נזכר בגודל זכותו לקיים מצות בוראו, רגליו מוליכות אותו לבית הכנסת כשצהלתו בפניו על זכיותו להשיח שיחו לפני בוראו, ועם כניסתו בשערי בית הכנסת בעוד שנהרה של שמחה שפוכה על פניו קמים איהו אנשים ומקבלים את פניו בקללות וחרפות, וקבל עם ועדה הם מגלים את העול בו חשדוהו חינם, והוא פוסע לעבר מקומו תוך כדי נשיכת שפתותיו כדי שלא להשיב למחרפיו דבר, ובכך הוא זוכה גם להימנות עם ה'נעלבים ואינם עולבים' שבשכר זה הוא מתאהב מאוד על בוראו (ראה גיטין לו.), ובשכר כל זאת יִזְכּוּ אותו ב'לאו'! למה? כי לא התנצל בפני כמה פוחזים שהתעללו בו על לא עוול?

המתמיהים שיתקשו להכיל את הדברים יבקשו שוב לעיין בגמרא, הרי צריכים להבין את המכוון בדבריה, אבל גם אחר שישפשו את עיניהם ויתבוננו שוב, יראו שוב את אשר כבר ראו, ובעל כרחם יודו שכן אמר ר' יראי אי אפשר לומר שזה המסכן שהעליבוהו כל כך ושתק, גדול הוא יותר ממשא רעיא מהימנא, והלוא גם על האיש משה אמר רב שאלמלא לא ניסה לפייס את יריביו היה עובר ב'לאו'! כן כן! אילו כך היה מעשה,

קדח
ב"ח סיון תשפ"ו

המסע לפי אופק ירושלים

זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

הרה"נ	7:10
מוצ"ש"ק	8:28
ר"ת	9:03

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סו"ת א' א'	8:10
סו"ת ב' ב'	9:03
סו"ת א' א'	9:40
סו"ת ב' ב'	10:15

גליון מס':

839

טיב המערכת

ונשיהם ובניהם וטפם

שאלו פעם את ה'חזון איש' זצוק"ל, מאיזה גיל צריך האב לחנך את בנו? ענה החזו"א שהרבה לפני שהוא נעשה אב, עוד מאז היותו בחור צעיר כבר מוטלת עליו חובת החינוך, הכיצד זה יתכן? כי כשהאדם צעיר לימים עליו לתקן את מידותיו כדי שבנישואיו כבר יהיו מתוקנים, וכך צאצאיו לא יראו אצלו שום התנהגות שאינה ראויה.

ורדתן ואבירם יצאו נצבים פתח אהליהם ונשיהם ובניהם וטפם, מפרש"י 'בא וראה כמה קשה המחלוקת, שהרי בית דין של מטה אין עונשין אלא עד שיביא שתי שערות, ובית דין של מעלה עד עשרים שנה, וכאן אבדו אף יונקי שדיים', ועלינו להבין את דבריו הקדושים לעומקם, רש"י לא אמר שאותם תינוקות מתו על לא עוול בכפם, חלילה לומר כך על הקב"ה, אלא שלמרות שבדרך כלל לא מענישים את הקטנים, בכל זאת כאן הם כן נענשו בעונש הראוי להם, ואם כן עלינו להבין מדוע הגיע להם לתינוקות אלו עונש שכזה?

הקב"ה ברחמי הרבים טבע בבריאה שהגוף מגיב באופן טבעי ואיננו צריכים לתכנן את פעולותינו, לדוגמא כשאנו רוצים לשתות, איננו צריכים לחשוב על הפעולה הנדרשת מאיתנו: להושיט יד אל הכוס ולהביאה לפינו וכדו', אבל לא כן הוא הדיבור, לפני כל דיבור צריכים אנו לתכנן מה ואיך לומר, ואי אפשר לדבר בלי דעת כלל, אבל כשאדם אומר דברים ששמע מאביו ואמו, הוא יכול לומר אותם בלי לחשוב כלל, כי מכיון ששמע אותם מהוריו, ממילא נעשו דיבורים אלו אצלו כטבע גמור ואינו צריך לחשוב לפני שאומרם, וזה מה שאומרת הגמרא 'שורא דינוקא בשוקא, או דאבוא או דאימיה', מפרש רש"י 'מה שהתינוק מדבר בשוק, מאביו או מאמו שמע', ומכיון שכך יכולים אנו להבין שאותם תינוקות שראו את הוריהם חולקים על משה רבינו, אם היו נשארים בחיים היו חולקים אף הם על ד' ועל צדיקיו, ולכן ראויים היו למות. וזה מלמדנו כמה צריכים להזהר בכל דיבור שמדברים בבית, ומה רבה השפעתו לאורך זמן!

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א במספר מיוחד וישי

באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

ערכוני שיחות: 0534-100024

טיב
ההודעות

שלא לעבוד לפני המתפלל

נכתב ע"י הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

א. אסור לעבוד כנגד המתפללים בתוך ארבע אמות, מפני שמבטל כוונתו על ידי זה, ולכן אסור לעבוד אפילו אם העובר עוסק או בקריאת שמע, והחיי אדם כתב הטעם, מפני שמפסיק בין המתפלל להשכינה (ס"ב ס"ד מ"ב סקט"ו).

ב. כתב בא"ר בשם של"ה, דהוא הדין דיש לזהר שלא לעבוד לפני מי שקורא שמע ישראל (בה"ל ד"ה אסור), וזהו רק לטעם הראשון מפני שמבטל כוונתו, דטעם השני שייך רק בתפילת שמונה עשרה (מ"ב סקט"ו).

ג. אפילו אם המתפלל עומד בתחנונים שלאחר התפילה, אסור לעבוד כנגדו, כל זמן שלא פסע (מ"ב סקט"ג).

ד. ודווקא לפנייהם אסור לעבוד, אבל בצדיהם מותר לעבוד ולעמוד, אמנם הוזהר פ' חיי שרה אסור אפילו בצדיהם תוך ארבע אמות (ס"ד מ"ב סקט"ו שו"ע הרב ס"ד), ומשמע דכוונת הוזהר לאסור רק בצדיהם, אולם י"א דכוונת הוזהר דלכל צד אסור ואפילו מאחוריו (מ"א סק"ה וכו"ב בא"ח פ' יתרו ס"ו ובה"ח סק"ב).

ה. מש"כ שמותר לעבוד ולעמוד, היינו שיעבוד ויעמוד שם ולא ילך הלאה כדי שלא יהיה כנגד פניהם, שכל שיוכל לראותו אף שהוא צודקן שלפניו כלפניו דמי ואסור, מפני שמבטל כוונתו על ידי זה (מ"ב סקט"ו).

ו. ולפ"ז כל שכן דאסור לילך ולעמוד נגד פניו בתוך ארבע אמות, כן הוא לדעת המ"א, והא"ר סובר דלא אסור רק לעבוד בתוך ארבע אמות נגד פניו, אבל לילך בתוך ארבע אמות ולעמוד מותר אפילו לפניו, ואפשר דיש להקל במקום הדחק (מ"ב סקט"ח).

ז. וצודדים שלפניהם, להמ"א כלפניהם דמי ואסור, ולהאליהו רבא מותר (מ"ב סקט"ו).

ח. אם המתפלל עומד בצד אחד מדבר שהוא קבוע גבוה עשרה ורחב ארבעה, מותר לישב בצד השני דהא מפסיק רשות,

אבל לעבוד מצד השני אפשר אם אינו גבוה כ"כ שלא יוכל להסתכל בצד השני אסור (מ"ב סק"ב).

ט. אם השלים תפילתו והיה אדם אחר מתפלל אחריו, אסור לפסוע ג' פסיעות עד שיגמור מי שאחריו את תפילתו, שאם יפסע הרי הוא כעבור כנגד המתפלל (ס"ה).

י. והיינו בין אם עומד בתוך ארבע אמות של המתפלל, ובין אם על ידי הג' פסיעות שיפסע לאחוריו יבוא לתוך ארבע אמותיו (מ"ב סק"ב).

יא. וצריך לדקדק בזה, אפילו אם האחרון התחיל להתפלל אחריו, מאחר שכבר התחיל להתפלל, ולא נקרא שבא בגבולו, ואפילו אם האחרון מאריך בתפילתו, דאדרבה זה שפוסע הוא בא עכשיו בגבולו (ס"ה מ"ב סק"ב).

יב. אם אינו אחריו ממש רק מרוחק לצדידן, נראה דמותר להא"ר הנ"ל אות' (מ"ב סק"ט).

יג. כשם שאסור לעבוד נגד המתפלל, כך אסור לעבוד נגד האומר קדיש (שע"ת סי' נ"ו בשם ברכ"י). עד דאמרין בעלמא, אבל אחר כך מותר אף כשאומר תתקבל וכו' (הל"ש פ"ו ס"ד).

יד. מי שבא מאחור לביהכ"ס או שמאריך בתפילתו ומשום כך אין זה שלפניו יכול לפסוע אחר התפילה, וגם אינו יכול לישב בשעת חזרת הש"ץ ומצטער בכך, יש בו משום הונאה, וע"כ מן הראוי למי שיוצא ש"י תפילתו יגרום צער לחבירו שיעמוד במקום שלא יפריע ויצטרך לאחריים (פתחי חושן דיני גניבה והונאה פ"ו סק"ג).

טו. מי שיוצא שמאריך בתפילת שמונה עשרה, ומתפלל בבית הכנסת במקום שעוברים דרכו, חוטא שמכשיל בכך הרבים, וראוי לו לכתחילה למצוא מקום תפילה שאין עוברים, אבל אף שהמתפלל עשה שלא כהוגן אין זה תירוץ לציבור שיוכלו לכתחילה לעבוד (תשנ"ז ח"א סי' ע"ה).

טז. מצוי שמניין מתפללים בחוץ במקום מעבר ולא במקום שמייוחד לתפילה, ומעכבין הציבור לצאת, אסור לעבוד כנגד המתפלל, ושמעתי בשם הגדולים הירושלמי רבי דוד ברה"ק זצ"ל שאינם יכולים לאסור ולהפריע אנשים לעבוד, כשנכנסו לשטח

שאינו שלהם להתפלל וכנראה כוונתו לפי הטעם שהאיסור מפני שמפריע לו להתפלל, אבל כאן כאלו נכנס מתחילה להתפלל במקום שיפריעו לו, ועליו האסור ואין בכחו לאסור אחרים, (ואולי מדרס חסידות בכל גוונא), אבל אם החזיקו בו לתפילה אסור לעבוד (תשנ"ז ח"א סי' ע"ה).

יז. י"א דהעומד בתפילה במקום הילוך הציבור, יש להתיר להעבירו ממקומו, כמו כן מותר מדינא אף לעבוד כנגדו, אלא שראוי להתמיר בזה לכתחילה אם לא במקום הצורך (הל"ש פ"ח ס"ל ע"פ הרע"ק).

יח. יש מתירים לעבוד לפני המתפלל כשצריכים לו להצטרף למנין, דאחי עשה דברים ודוחה אסורא דיהידי לא לעבוד לפני המתפלל, וכעין זה נראה להתיר לכהן לעבוד לדוכן נגד מתפלל שזוה צורך רבים ונקרא מצות עשה דברים לברך רבים בברכת כהנים (תשנ"ז בשם שו"ת "יד אליהו" סי' ו'), וכן הנצרך לנקיבו דחשיב גם כן צורך מצוה, אבל הפסיעות שקודם שמונה עשרה אסור לפסוע כנגד המתפלל, וכן לא יפסע כדי להתיישב לאמירת תחנון (הל"ש פ"ח ס"ג).

יט. הנה בורא אדם יכול לסדר באופן אשר לא יהיה צריך לעבוד לפנייהם יש לעשות כן, אך בהזדמנות שלא אפשר לו, אפשר להקל במקום הדחק (מנח"מ ח"ח סי' י').

כ. קטן העומד בתפילה, אם לא הגיע לחינוך מותר לעבוד כנגדו, ואם כבר הגיע לחינוך אסור (הל"ש פ"ח ס"ה).

כא. מצאתי בכתבים וחידושים בשם החזו"א זצ"ל שנשאל בש"ץ שאחר מאחוריו ואינו יכול לפסוע אם יכול לסמוך על הפסיעות שלאחר קדיש תתקבל, והורה לש"ץ שיפסע מן הצד ויסמוך על המקילין בזה, אבל לא יתחיל בלי פסיעות (תשנ"ז ח"ד סי' י"א), וי"א שלא יפסע ג' פסיעות, אלא יאמר עושה שלום וכו' ויתחיל החזרה ויצא ידי חובת פסיעה בפסיעות בסוף חזרת התפילה, ויאמר יה"ר שיבנה ביהמ"ק וכו' אחר הפסיעות, ואם גם בסיום החזרה וקדיש תתקבל עדין מתפלל אדם מאחוריו, יגמור קדיש ויאמר עושה שלום וכו' ויפסע אחר שיסיים הלה תפילתו (הל"ש פ"ח ס"א).

טיב הבנין

בפרשתן כתיב (במדבר טו, ח"ו) - **ויאמר משה אל קרח שמעו נא בני לוי, המעט מכם כי הבדיל אלקי ישראל אתכם מערת ישראל להקריב אתכם אליו לעבוד את עבודת משכן ה' ולעמוד לפני העדה לשרתם. ויקרב אותך אל כל אחיך בני לוי אתך ובקשתם גם כהונה.**

ופירש"י, וקרח שפיקח היה מה ראה לשטות זה, עינו הטעות. ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל ששקול כנגד משה ואהרן, אמר, שבבילו אני נמלט. וכ"ד משמורת עומדת לבני כולם מתנבאים ברוח הקודש, שנאמר (ד"ה א' כה, ה) **כל אלה בנים להימן**, אמר, אפשר כל הגדולה הזאת עתידה לעמוד ממני ואני אדום, לכך נשתתף לבוא לאותה חזקה. ששמע מפי משה שכולם אובדים ואחד נמלט, **אשר יבחר ה' הוא הקדוש**, טעה ותלה בעצמו. ולא ראה יפה, לפי שבניו עשו תשובה, ומשה היה רואה.

מה ראה לשטות זה - להיות פיקח

ידוע הפירוש בדברי רש"י בשם הרה"ק **מקאצק** זצוק"ל, ובשם הרה"ק **רבי דוד מלעלוב** זצוק"ל (שיח שפ"ק קודש בפרשתן), וקרא **שפיקח היה מה ראה לשטות זה**, פירוש, מה ראה לשטות זה - להיות פיקח... הרי כתיב (דברים יח, יג) **תמים תהיה עם ה' אלקיך**. אכן יש מעלה גדולה להיות 'חכם', אך זה צריך להיות ביחד עם התמימות, ולא להיות 'פיקח' - 'אויבער חכם'.

וכמו שפירש"י על הפסוק **תמים תהיה עם ה' אלקיך**, - 'התהלך עמו בתמימות ותצפה לו, ולא תחוקר אחר העתידות, אלא כל מה שיבא עליך קבל בתמימות, ואז תהיה עמו ולחלקו'. וזה גופא היה השטות של קרח, שלא היה 'תמים' המקבל הכל בתמימות ואינו חוקר אחר העתידות, רק אדרבה פקח את עיניו ביותר להיות חוקר אחר העתידות, מה יעלה בגורל צאצאיו, וכשראה ששלשלת גדולה יוצאה ממנו,

לא היה יכול לסבול יותר מה שהוא עצמו - הסבא של כל השולשלת הוא איש פשוט ביותר כביכול, וזה גרם לו לצאת במחלוקת על משה רבינו. וזהו **'עיניו הטעות'**, מה שפקח את 'עיניו' יותר מדאי, להסתכל ולחקור על העתיד של צאצאיו.

להיות 'פיקח' וחכם יותר מדאי נחשב כנוס

ואכן רואים בפרשת שמות שה'פיקח' נחשב בין מומי האדם, וכך הוא לשון הפסוק (שמות ד, יא), **ויאמר ה' אליו מי שם פה לאדם או מי ישום אדם או חרש או פקח או עור הלא אנכי ה'**, ורואים מזה שה'פיקח' נמנה בין הבעלי מומים - אילם וחרש ועיוור, ללמדך שגם להיות פיקח יותר מדאי, הוא מום גדול.

כי כשם שמי שאינו יכול לראות כלל, זה מום גדול - עיוור. כך מי ש'פיקח' יותר מדאי את עיניו, לראות את עתיד צאצאיו, זה גורם לו להחשיב את עצמו כ'פיקח' הגדול ביותר בעולם, אשר דווקא לא רואי הכהונה גדולה, ועבור זה יצא במחלוקת גדולה נגד ה' ונגד משיחו, אין לך מום גדול מזה.

ועל דרך זה אנו מוצאים, שחנה התפללה לפני לידת שמואל בנה (שמואל א א, יא), **ונתתה לאמתך זרע אתנשים**, ופירשו בגמרא (ברכות לא), **זרע התפללה עליה, שיהיה 'לא ארוך ולא גוף'**, ולא קטן ולא אלם [עב], ולא חכם ולא טיפש. ופירש"י, **'ולא חכם'** - יותר מדאי, שלא יהיה תימה בעיני הבריות, ומתוך שנברכין בו שולטת בו עין הרע. ורואים כאן שוב, שלחיות 'חכם יותר מדאי', נחשב בין שאר המומים של טיפש וארוך או קצר יותר מדאי וכדומה.

אמנם הקשה על זה הרה"ק **החידושי הרי"ם** זצוק"ל, דסוף סוף היכן מצינו אמא כזאת שעומדת ומתפללת לפני הקב"ה שבנה לא יהיה חכם, אתמאה. וביאר החידושי הרי"ם, שהיות שחנה היתה מצאצאיו של קורח, וכבר ראתה מה גרמה

כל אחד צריך להסתכל רק על עצמו ועל חובתו ותפקידו

לו לקורח פקחותו הגדולה והיתירה, הבינה מזה, שלחיות חכם יותר מדאי אין זה דבר טוב כלל, ולכן התפללה על בנה שלא יהיה 'חכם' יותר מדאי.

על כל אדם להסתכל
אך ורק על עצמו ועל תפקידו

יש לנו ללמוד מזה יסוד גדול בעבודת ה', שאסור לאדם לפקוח את עיניו יותר מדאי, להסתכל על התפקידים החשובים שיש לאנשים אחרים בכלל ישראל, או להסתכל על התפקידים החשובים שהיו לאבותיו או שהיו לבניו. רק על כל אחד ואחד להסתכל אך ורק על עצמו ועל תפקידו.

אם התפקיד שלו הוא להיות איש פשוט, יגיל וישמח בחלקו, ולא יחקור כלל אחר העבר ואחר העתיד, אם גם אבותיו או בניו הם אנשים פשוטים כמותו או לא. כי אין בזה שום נפקא מינה, מה שאבותיו או בניו הם גדולים ונביאים, זהו רק מפני שזוהו התפקיד שלהם, אך התפקיד שלך הוא, דווקא להיות איש פשוט ולא גדול ונביא כמותם. וכמו כן מה שיש אנשים אחרים בדור שאינם אנשים פשוטים כמותו, רק הם גדולים וצדיקים, הוא מפני שזוהו התפקיד שלהם מן השמים, מה שאין כן אתה, זה גופא הוא התפקיד שלך, להיות בדווקא איש פשוט.

יסוד ושורש העבודה הוא, שיתברר
ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו

וכמו שכתב מרן הרמז"ל הקדוש זצוק"ל בתחילת ספרו **מסילת ישרים** (פרק א), **'יסוד היחסיות ושורש העבודה התמימה הוא, שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו, ולמה צריך שישים מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו'**. עכ"ל. ומבואר בזה, שכל נפש ונפש שבישראל נשלח מן השמים לעולם הזה, עם תפקיד מיוחד שהטילו עליו מן השמים, שרק הוא לבדו יכול לעשות תפקיד זה בעולם, ושום איש בעולם אינו יכול לעשות במקומו

תפקיד מיוחד זה. ורק עבור זה ירדה נשמתו מגבהי מרומים לעולם הזה השפל,

כדי שיוכל להשלים התפקיד המיוחד שהטילו עליו מן השמים בשלימות.

ולכן הגם שבכללות מחוייבים כל בני ישראל כאחד לקיים כל התרי"ג מצוות, אך בנוסף לזה יש חיוב על כל אחד בפרטות, לברר **'מה חובתו בעולמו'**, מה תפקידו המיוחד שהטילו עליו מן השמים, שלשם כך נברא וירד לעולם. ולאחר שנודע לו מה חובתו ותפקידו הפרטי בעולמו, **'צריך שישים מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו'** רק בחובה ותפקיד זה, ויסיח דעת לגמרי ממנו, אי שחורים גדולים וחשובים ממנו, או ממה שיש אנשים שמזלולים בו ובעבודתו הפשוטה.

השטות הגדול של קרח - להיות 'פיקח'

וזה היה השטות של קרח, מה שהיה 'פיקח', והתעקש שמפני גודל פקחותו הוא צריך לקבל בדיוקא את התפקיד הגבוה והמרומם ביותר שיש בכלל ישראל, להיות ה'כהן גדול'. והרגיש שבוה שהוא כבר "שטל לוי", לא רק שהוא בבחינת 'מסתפק' במועט, רק זה כאילו אין לו עדיין שום תפקיד, כי כל זה איננו שווה לי, מאחר שאין לי את התפקיד הרם ונישא וגבוה ביותר - כהן גדול, למרות שאני ה'פיקח' הגדול ביותר שבכלל ישראל.

ועל זה מזהירנו התורה הקדושה (במדבר יח, ח) **'ולא יהיה כקרח וכעדרו'**, שלא יסתובב שום אדם עם הרגשה כזאת שהוא פיקח יותר מכולם, ולא יפקח את עיניו יותר מדאי לראות ולהתבונן בתפקידים שיש לאנשים אחרים, רק יסתכל אך ורק על עצמו ועל חובתו ותפקידו בעולם, וישמח ויגיל בחלקו שמחה שלימה כל הימים.

יעזור הש"ת, שיובה כל אחד מישראל למצוא מהו חובתו ותפקידו בעולמו, ויובה כל אחד לשמח ולשוע בחלקו שניתן לו מן השמים, ושנוכה בקרוב לחיון השלם, בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו. אמן.

י'רחיק ה'מחלוקת וי'קרב ה'שלוש, כרצון השם יתברך ויתעלה בפרשת קרח דנן, כמ"ש מוני המצוות שזו היא מצוה דאורייתא [עני' חרדים (כד, מב) ועוד], וכד"א (משלי ג, יז) 'דְּרָכֶיהָ דְּרָכֵי נֹעַם, וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם'.

במדרש 'מסעי בני ישראל' [מספר מפעלות אלקים (דף מה) וספר אמת ליעקב (קונט) שפת אמת] ועוד, הנאמר בערב פסח ונדפס בהגדות של פסח]. מצינו את סדר מסעם של ישראל במחלוקתו של קרח שונה משאר המסעות.

זה הלשון: "כִּד נָטְלוּ יִשְׂרָאֵל מִרְעַמְסָה, לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לְסִבּוֹת, אִי לְקַהֲלָתָהּ, אִי לְמִסְרוֹת, וּפְקִיד מִדְּבָרָא דְעִמְיָה דִּינְטְלוּ לְסִבּוֹת. מִסְבּוֹת לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לְאֵתָם, אִי לְחִצְרָתָהּ, אִי לְתַרְחָהּ, אִי לְעִצְיָהּ וְכָר, וּפְקִיד מִדְּבָרָא דְעִמְיָה דִּינְטְלוּ לְאֵתָם וכו'." - מִחֲצִרַת נְטָלוּ לְרַתְמָה" ע"כ.

מבואר בסדר מסעי בני ישראל שלא ידעו להיכן יפנו ואנה יחנו, והיו כמה אפשרויות עומדים לפניו בכל מסע ומסע, כמבואר במדרש שם יפה, ולא היו יכולים לנסוע עד שבא 'מדברא דעמיה' הוא משה רבינו ע"ה, ופקיד ומצוה עליהם להיכן צריכים לנסוע אל החניה הבאה.

אולם משונה הוא מסע חצרות, שם ידעו ישראל היטב את אשר לפניהם: 'מִחֲצִרַת נְטָלוּ לְרַתְמָה', בלא שום ספקות ושאלות להיכן עליהם לנוע, ולא נצרך מדברא דעמיה לפקד ולצוות להם כלום.

ופירשו טעמא דמילתא, מאי שנא מסע חצרות משאר מסעות, שלא ידעו כלום אם לכאן או לכאן, וכאן היה הכל ברור ונהיר לפניו. - אך בכל מסע ומסע נצרכו ישראל לתקן את אשר לפניו, כידוע ענין מ"ב מסעות שעוברים ישראל בכלל ובפרט, כל מקום לפי עניינו תפקידו ותקונו, על פי ה' ביד משה עבדו 'מִדְּבָרָא דְעִמְיָה'.

אולם בהגיעם לחצרות, שם הסתכנו במחלוקתו של קרח, ושמה נבוכו בעון לשון הרע של מרים, הבינו ישראל קדושים היטב את אשר לפניו, שממקום כזה של המחלוקת צריך לברוח כמו מאש! - לפיכך לא היו להם שום ספקות ושאלות, ותיכף מעצמם ידעו והבינו הכל וּמִחֲצִרַת נְטָלוּ לְרַתְמָה, כדי לברוח ולהתרחק תיכף ומיד ממקום המחלוקת!

ואף אנו נלמד לקח מוסר לעצמנו מתוך פרשתנו, בכל מקום שרק מתחיל ריח של מחלוקת או קטטה, הן בבית פנימה והן בכל מקום, לזון הצידה תיכף מתחילתה, שלא להתערב ולא ליטול שום חלק בה, כאשר מצוים אנו מפי עליון בפרשא דידן 'להתרחק ממחלוקת'. ורק להחזיק תדיר במידת השלום, כד"א (תהילים קכב, ז-ח): 'יְהִי שְׁלוֹם בְּחֵילְךָ, שְׁלֹחַ בְּאֲרָמְנוֹתֶיךָ. לְמַעַן אֲחִי וְרֵעִי, אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם בְּךָ'.

משל נאה בשורש האי מצוה דידן 'להתרחק ממחלוקת', העידו לפנינו חכמינו ז"ל בפ"ק דסנהדרין (ו): "אמר רב הונא, האי תיגרא - דמיא לצינורא דבידקא דמיא, כיון דרווח רווח". כלומר, התגרה והמריבה דומה היא כמו הצינור של 'בידקא דמיא' - זרם סיים הפורץ מן החור שבצינור, שמתחילה כשיש חור של סדק קטן, מחלחלים המים החוצה בזרם דקיק וחלש. אבל אם לא סותמים את אותו חור הקטן עם תחילת התהוותו, אז ממילא כיון דרווח רווח! - מתרווח לו אותו זרם דק, החור מתרחב יותר ויותר, עד שנעשה לזרם אדיר של מים שוצפים בשצף קצף, שקשה מאוד לסתום!

כן הוא בנמשל טבעה של מחלוקת, המריבה מתחילה בדברים קטנים, לפעמים אפילו בקטטה זעירה בדברים של מה בכך... - אבל אם אין סותמים מיד את פרכת המריבה הקטנטנה, הרי היא מתרחבת ומעמיקה בין הניצים, עד כי גבה טורא ביניהו, ועד מהרה הבערה ללהב יצאה רח"ל, ואי אפשר לעוצרה.

ומקרא מלא בספר החכמה דרש רב הונא שם בזה, שנאמר (משלי יז, יד) 'פּוֹטֵר מִיָּם רֵאשִׁית מְדוֹן, וּלְפָנֶי הַתְּגַלֵּעַ הָרִיב נָטוּשׁ!' ופירש רש"י (סנהדרין שם שלח ד"ה לצינורא): "כלומר, ראשית מדון ומריבה דומה ל'פוסר מים', פוסר - פותח [כפתחת הצינור]. כמו 'פטר רחם' (שמות יג) ע"כ.

להתרחק ממחלוקת - ולא יהיה קִכְרָה וְכַעֲדָתוֹ!

הרה"ק בעל 'אמרי נועם' מדו"קוב זצוק"ל [יומא דהלולא בשבוע הבא יום ג' ח' תמוז] נחלק בשלשה דברים בהלכה על פסקיו של הרה"ק בעל 'דברי חיים' מצאנו זצוק"ל. באותם שלשה עניינים נהגו חסידי דו"קוב הישרים והתמימים בשונה ממנהגו של

הצאנזער רב, כפי שהורה להם רבם הקדוש ה'אמרי נועם', מרא דאתרא דדו"קוב רבתי.

אחד מנכדיו של הצאנזער רב, ה"ה הרה"ק הרבי ר' שלמה [הראשון] מבאבוב זצוק"ל [יומא דהלולא השבוע ביום ג' א' תמוז]. היה אחיינו של ה'אמרי נועם', אימו הצדקנית היתה אחותו של ה'אמרי נועם'. ולאחר פטירת אביו הרה"ק רבי מאיר נתן זצוק"ל מצאנו בנו של הדברי חיים, בהיותו בגיל שמונה שנים בלבד, עבר עם אימו לדור אצל אביה בעיר דו"קוב, שם בבית זקנו הרה"ק רבי אליעזר מדו"קוב זצוק"ל [בן הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זצוק"ל בעל 'זרע קודש'] היה עוסק הרבה בתורה עם דודו ה'אמרי נועם', שקירב אותו מאוד וגידלו בתורה וביראה. ואף לאחר שנתגדל הרבי ר' שלמה ונישא כאחד מהגאונים בארץ ביושבו על מדין בכמה ערים גדולות שבגליציה, היה תדיר בקשרי מכתבים ותשובות שונות עם דודו הקדוש [חלק מהם נדפסו בספר 'שו"ת אמרי נועם', עיין שם בלשונות האהבה הגדולה וההערכה שביניהם].

שנה אחת נקרא הרה"ק מוהר"ש מבאבוב אל בית זקנו מרן הגה"ק מצאנו זצוק"ל, ובהגיעו אצלו מינה אותו הצאנזער רב ביחד עם בן דודו הרה"ק רבי משה מברדיוב זצוק"ל [בן הרה"ק רבי ברוך מגארליץ זצוק"ל], להסדיר את ספרו הגדול 'שו"ת דברי חיים', ולהזהירו לבית הדפוס. - בהיותו יוצא ונכנס הרבה בבית זקנו, והיה עוסק תמיד ביחד עם בן דודו הנ"ל בדבר ה' זו הלכה, ובתשובותיו ובפסקיו של הסבא שהיה פוסק הדור כאורים ותומים על פני כל הארץ כנועד.

מדי עברו על סדרי התשובות, סימן אחר סימן, גילה בין הכתבים את מכתבי התשובות של אותם שלשה הלכות שהיו שנויים במחלוקת בין זקנו הצאנזער רב לדודו ה'אמרי נועם' מדו"קוב. וכטבעו הקדוש לברר אל נכון בכל מקום בתורה את האמת לאמיתה, הכניס עצמו הדק היטב בכל נבכי הסוגיות לעומקם ולרוחבם, ועלתה המסקנא בידו לפי דרכו להצדיק את דעת זקנו ה'דברי חיים' מצאנו, ודלא כדעת דודו ה'אמרי נועם' בזה.

כדרכם של תלמידי חכמים המתנצחים יחדיו בהלכה, התיישב עצמו בקדושה ובטהרה על אותה מדוכה, כתב וערך תשובה שלמה בהלכה אל דודו הקדוש הדו"קובער רב, אשר בה פרשה את משנתו הברורה בכל אותם הלכות. העלה והסדיר יפה דבר דיבור על אופניו, כיד ה' הטובה עליו, לפי דרכו אשר מצא בצדקת דרכו של זקנו מצאנו. ובלהב אש קודש לאמיתה של תורה, יצא בלשונות חריפים ונחרצים ברשפי אש שלהבת קה.

[כענין שמצינו בפ"ק דתענית (ד) בטבעם הנאה של אש התורה של תלמידי חכמים: "אמר רבא, האי צורבא מרבנן דרתת - אורייתא הוא דקא מרתחא ליה, שנאמר (ירמיה כג, כט) 'הֲלוֹא כֹה דַבַּרְתִּי כֹאשׁ נָאם ה'". ואמר רב אשי, כל תלמיד חכם שאינו קשה כברזל אינו תלמיד חכם, שנאמר (שם) 'וְכַפְּתִישׁ יַפְעָץ סֹלֶה' וכו'". ושם (ז): "מאי דכתיב (משלי כז, יז) 'בְּרֶגֶל בְּבִרְיָל יָחַד וְאִישׁ יָחַד פָּנֵי רָעוּהוּ', לומר לך, מה ברזל זה אחד מחדד את חבירו, אף שני תלמידי חכמים מחדדין זה את זה בהלכה" ע"כ.

וכבר מצינו לשונות אש חריפים עד מאוד בין גדולי עולם במלחמתה של תורה, כדוגמת לשונותיהם הידועים בשרף אש לחבה של הני צנתי דדהבא בספר 'תורת הבית' - הרשב"א ז"ל ב'משמרת', עם רעהו הרא"ה ז"ל ב'ברק' שם, וכהנה רבות].

למרהב הפלא, על תשובה זו שהגיעה אל הרבי מדו"קוב הוא לא ענה ולא כלום, על אף שנודעה תקיפות גאונותו העצומה בתורה, והיה מחבב עד מאוד את תורתו של אחיינו שהתגדל הרבה על ברכיו, ותשובות רבות נשלחו ביניהם. - על אותה תשובה שנכתבה באש שחורה על גבי אש לבנה, בחר ה'אמרי נועם' שלא לענות. הוא אחז בפלך השתיקה בנושאים אלו, שהיו בהם שאלות גדולות בהלכה למעשה, בלם את פיו ונצר את קולמוסו, ויהי לפלא.

לאחר שנים רבות נפל ה'אמרי נועם' למשכב רח"ל, היה זה כבר בשנות זקנותו, מחלה קשה תקפתו כאשר את עיונותיו נשא ואת חוליינו חלה, והוא נחלש מאוד. אל מיטת חוליו נזעקו גדולי הרופאים שניסו את כל כוחם להעלות ארוכה ותרופה לאחד מקני צדיקי הדור, וכראותם את גודל חולשת גופו, שאין בכוחו לסבול את התרופות החזקות שנצרך כדי להילחם עם מחלתו הכבדה, ציוו עליו לנסוע למעיינות מרפא, שהתפרסמו בסגולתם לחיזוק בריאות הגוף והנפש.

אולם הצדיק לא אבה בשום אופן לעזוב את ביתו ואת עבודת קדשו וטהרתו והחביבה בקרב בני סגולה אנשי קהילתו תלמידיו וחסידיו הקשורים עימו בעבודות אהבה. בניו ובני ביתו וכל המקורבים ניסו לדבר על ליבו שמוכרחים אנו לשמוע ולציית למצוות הרופאים, ולמען שמירת בריאותו

להתרחק ממחלוקת ולא יהיה קִכְרָה וְכַעֲדָתוֹ

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית שנשירחו ומערכת ע"י הקוראים

דלת מסתובבת

את ההשתדלות שלי לפרנסה אני עושה בתור איש אחזקה, אבל מכיוון שיש לי רישיון נהיגה על אוטובוס, אני עושה מפעם לפעם נסיעות מיוחדות לבקשת חברי, בעל חברת אוטובוסים. הוא יודע שעד לשעה 12:00 בצהריים אין עם מי לדבר כי יש לי את סדרי הלימוד שלי.

לישמעלים היה חג לבמה ימים מה שגרם למחסור חריף בנהגים. חברי התחנן אלי שאתן לו שעות. אמרתי לו שמהשעה שתיים עשרה אתן לו שעות עד לחצות לילה. הוא שמח. בדקותי את הל"ז ושמחתי לראות שיש לי הפסקה למנחה וארוחה בשעה הנוחה שתיים וחצי לפני המשך העבודה.

בשעה רבע לשתיים הייתי בתחנה והדלתות לא נסגרות. באוטובוסים של היום יש מנגנון בטיחות המונע מהאוטובוס לנסוע באם הדלת לא סגורה. התקשרתי לאחראי מטעם החברה שהגיע תוך דקות ספורות. הוא לא הסתיר והתקשר למכונאי של החברה ששאל אותו אם יש משהו עם ידיים טובות. מכיוון שאני איש תחזוקה, יש לי ידיים מתאימות והוא הסביר לי לאן לגשת ומה לעשות, לקח זמן אבל כשקלטתי מה הוא רוצה, עשיתי מה שאמר לי ובשעה טובה ומוצלחת הדלתות נסגרו כשהסתיימה ההפסקה. אולם כבר הפסדתי ארוחת מנוחת צהריים. אמרתי הכל לטובה, שיתנו כוס קפה ויותר מאוחר מצאתי בהשגחה פרטית מנחה וערבית.

בחצות לילה הייתי בתחנה בגשר המיתרים, ואחד הנוסעים שרצה לעלות לאוטובוס למרות העומס בתחנה פתח את הדלת דרך ידית החירום שגרם לכך שהאוטובוס נתקע, כי אי אפשר לסגור את הדלת, ועכשיו בחצות לילה אוטובוס מלא באנשים תקוע בגלל אדם מופרע בנפשו שפתח את הדלת מבחוץ תוך הסבת נזק לשאר הנוסעים.

בשעה כזו אין מי שיתקן את התקלה, ומה שנתור לי לעשות זה לא לעלות אל האוטובוס ולנסוע אליה עם מונית. ריחמתי על הנוסעים הרבים הרוצים להגיע הביתה מירושלים לביתר ביניהם משפחות שלימות כאשר אין נהגים נוספים לתגבור, וגם האוטובוס הזה צריך לפעול משב בבוקר לקווים אחרים. כעבור כעשרים דקות של השבתה נכנסה לי מחשבה, לבדוק, אולי אותו פטנט שעשיתי בצהריים לסגירת הדלת הקדמית יעבוד גם עבור הדלת האחורית? ניגשתי לדלת ועשיתי את מה שלמדתי היום, והנה הפלא ופלא, הדלתות נסגרו ויכולתי להמשיך בנסיעה עם כלל הנוסעים.

בצהריים היה לי טרניה שהלכה לי ההפסקה, ורק עתה הבנתי שהקב"ה הכין לי רפואה למכה לחצות לילה, שאז אין מי שיגיע לעזור, ורק עכשיו

המעוניין לזכות את הרבים בספרו של השגחה פרטית מוזמן לשלוח אל ר' שמחה סמאולס פקס: 0526517922 או ל: o.y.wines@gmail.com

כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה

טיב התיקון

ביאור שטובל קל ונוח להבנה על 'תיקון הצות' מוסד על דברי מפרשים ומדרשי חז"ל

טיב הפנינים

אסורים בדרך הפשט והרמז על 'תיקון הצות' להלכה את האדם לעבודת הכבוד

טיב המוסר

תוספת ביאורים ותלמידים מהפוסקים והקצות להפנים להעמיק בתיקון הצות

שיחות ומאמרים

בענין 'תיקון הצות' על דרך העבודה השווה לכל נפש

תיקון שלש משמדות

לקיט מאמר חזק על עשר שיעורים בנחלת עם 'טיב התיקון' ו'טיב הפנינים'

סאת הגה' צ המוקבל

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב' 0733-22-76-09

ח מתקשרים ח מזמינים ח מקבלים ללא עלות דמי משלוח!

ניתן להשיג גם בחנויות הספרים המובחרות

הפזן ראשית מרכז הספרים ברחוב הרב יצחק פרידמן 03-694144

'שלוש רב לאהבי תורתך, ואין למו מכשול' (תהילים קיט, קסה) - 'ה' עז לעמו יתן, ה' יברך את עמו בשלום' (שם כט, יא).

מנהגו בקודש של הגה' צ רבי אליהו לופיאן זצוק"ל, המשגיח המפורסם דיישבת כפר חסידים, לקום בפני כל אברך בר אוריין ותלמיד חכם, מדין כבוד התורה שצריך לכבד את לומדיו, ולקיים מצוות עשה דאורייתא של קימה. כמו שכתוב בתורה (ויקרא ט, לב) 'מפני שיהיה מקום, והדרת פני זקן, ויראת מאלקיך אני ה''. בהמשך השנים החל לקום ולהתרומם מכיסאו גם בפני אנשים פשוטים שאינם נראים כתלמידים חכמים מופלגים... בהטעימו את טיב מנהגו, שהרי איננו מכיר את כולם... ובכל איש שנכנס אצלו יש לחוש שמא תלמיד חכם הוא או זקן ובעל מצוות [עין שולחן ערוך יורה דעה בהלכות כבוד רבו ותלמיד חכם (סימן רמד) ע"ש]. ולכן מהדר לקום גם מפני יהודים הנראים בהשקפה ראשונה כאנשים פשוטים.

פעם בעת היותו יושב בשבת תחכמוני בישיבה הקדושה, במסירת 'וועד' שיחת מוסר בפני התלמידים, נכנס באמצע השיעור יהודי אחד שהיה נראה כפועל פשוט, ונצרך לשאול דבר מה בדחיפות. והנה תיכף משהבחין רבי אליהו הצדיק בכניסתו קם בפניו מלוא קומתו והדרו ורכו לשלום במאור פנים, וענה לו בקצרה על שאלתו הדחופה, ושוב התיישב והמשיך במסירת השיעור.

הדבר היה לפלא בעיני התלמידים, על הכבוד הגדול שרוחש הרב לאיש פשוט זה. לאחר השיעור ניגשו כמה מתלמידיו המקורבים ושאלתם בפיהם, עד היכן הדברים מגיעים? ומדוע קם הרבי בזקנותו המופלגת בשביל אותו יהודי פשוט באמצע השיעור?

התחיל ר' אליהו כמפצין סוד, והסביר: לא נאמר על אליהו הנביא זכור לטוב (זמר אליהו הנביא, מלוא מלכא): "אשרי מי שנתן לו שלום והחזיר לו שלום",

עליו לצאת למנוחה, אך הוא סירב בכל תוקף. כשראו אנשי ביתו את גודל סירובו בנחרצות בדבר, שלחו איגרת דחופה אל אחיינו חביבו, הלא הוא הגה' ק' מוהר"ש מבאבוב, שהיתה ביניהם אהבה עצומה מאוד שנים ארוכות, וביקשוהו להגיע דו"קובה ולנסות את כוחו לדבר על לב דודו, שמא יצליח הוא בכוח תורתו הגדול לשכנע את הצדיק לצאת כמזות הרופאים.

תיכף כשהגיע מכתב הבקשה לבאבוב, ארו הרבי ר' שלמה את חפציו, זירו ומיהר את הגבאים לצאת מיד בנסיעה אל הדוד, כדי לדרוש בשלומם ובשלום בריאותם.

כשהגיעה השמחה הטובה מדבר בואו של הבאבובער רב נחצר הקודש דו"קוב, נעשה שמחה גדולה בביתו של הצדיק. הוא שמח מאוד לקראת אחיינו אהובו שמזה תקופה ארוכה לא נחאו, לאחר שכבר עלה לכהן פאר בעיר באבוב הגדולה לאלקים, והעמיד שם תלמידים הרבה בישיבת 'עץ חיים' הידועה שהקים, ונתפרסם כאחד מגדולי הדור. הוא נתקבל בבית הרב בכבוד גדול ותיכף התיישבו שני הצדיקים בשמחה גדולה ואהבה עצומה, והשתעשעו בשמחתה של תורה כדרכם משנות קדם. ואכן באותו ביקור עלה בידו של הבאבובער רב לשכנע את דודו הצדיק הזקן, שהנסיעה לעיר המרפא בציווי הרופאים יכולה להטיב עימו, והוא נענה והסכים לדבריו ויצא למנוחת הגוף והנפש שם.

באותו מעמד בעת שישבו שני הצדיקים יחדיו בקירוב לב ונפש, שלף לפתע האמרי נועם 'מדו"קוב מתוך כיס הבעקישטשע [קפוטת משי] שלו, את אותו 'מכתב' התשובה החריפה ששלח אליו הבאבובער לפני כשלושים שנה! - הוא מסרה באהבה לידי שני אחיינו הצדיק, והסביר לו באמרי נועם, את אשר עם לבבו: תדע נאמנה, שתשובה זו שמורה אצלי באמתחתי בסוד כל אותם השנים! לא רציתי לענות לך על כך, וגם לא רציתי שתתפרסם זו התשובה, כי יראתי וחששתי שמא כשישמעו החסידים על המחלוקת בהלכה שבינינו, תוכל לצמוח מזה מחלוקת קשה בין חסידי דו"קוב לחסידי באבוב וצאנו, בסדרי הנהגה למעשה באלו ההלכות שנדברנו עליהם. - לפיכך שמרתי הדברים גנוזים ומוסתרים אצלי, רחוקים מעין איש, שלא יראו הדו"קובער חסידים, שנודעו בחריפותם, את אותם לשונות אש קודש שבתשובה, וינסו להשיב מלחמה השערה. - אך מאידך גם לא רציתי לקרוע את תשובה נפלאה זו, מחמת רוב חביבותך וחביבות דברי תורתך המאירים אצלי, על אף שאינני מסכים עימך באותם הלכות כידוע לך, והרבה יש לי להשיב בדבר. - לפיכך שמרתי הדברים בסתר אצלי, וקיימתי בנפשי מאמר החכם מכל אדם (משלי כה, ב) 'קבר אלקים הסתר דבר'! ועתה אני מחזיר לך את איגרתך באהבה, כדי שתשמרנה אצלך כראוי.

ובכן נינצל שנינו מכל ריח של מחלוקת ח"ו, אף שבעיקרה הלא היא מחלוקת לשם שמם בפסק הלכה של תורה, אבל חוששני פן ואולי יתערב בה גם השטן כדרכו בכל כיוצא בזה לגרות את הייצר למלחמה ולמחלוקת שאינה לשם שמם... ועדיף לך שלא לצאת בפרהסיא בוויכוח זה, ולקיים את המצוה להתרחק ממחלוקת - ולא יהיה קרר ופערות, למען שמירת השלום בישראל, כדרכם של תלמידי חכמים המרבים תמיד שלום בעולם.

והנה ידוע שאליו הנביא בא לעולם בכל מיני צורות ובכל מיני לבושים, בכל פעם לפי הענין. - ואם כן בכל אחד שנכנס איכא חששא אם אין הוא אליהו הנביא... ולפיכך מיהרתי לקום גם בפני האיש הפשוט בברכת השלום!

כך מצא לו אותו צדיק סיבה להרבות שלום בישראל, כשהיה מכבד ומוקיר עד מאוד כל איש ואיש, בתרומת מידותיו הנפלאות והמסולאות בפז. והיה מרבה להזהיר ולהחזיר בלב תלמידיו, לברוח מן המחלוקת כמו מאש, ולקיים מצות דת תורתנו הקדושה להתרחק ממחלוקת - ולא יהיה קרר ופערות. וכשהיה צריך לשבר את אוזנם על הנהגה זו שקם בפני איש פשוט באמצע השיעור, הלביש זאת בצחות לשונו על אבא אליהו זכור לטוב, אשר מהרה יבוא ויקיים בנו מקרא שכתוב בו בשלח ספר מלאכי (ג, כג-כד): "הנה אנכי שלח לך את אליהו הנביא, לפני בא יום ה' הגדול והנורא. והשיב לב אבות על בנים, ולב בנים על אבותם" - אמן סלה.

הרה' צ רבי דוד בטלמן זצ"ל, נכד מרן זקני הגה' צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ זצוק"ל, ראש ישיבת קישענוב, היה מקרב מאוד ומגדל את כ"ק אבי מורי זצוק"ל בעל 'מעדני השלחן' בעיקר בשנות ילדותו וצעירותו, שהיה כידוע יתום מאביו הגה' ק' הנ"ל ומאמיו הצדיקת. והיה אבי מורי מתייעץ עימו בהרבה עניינים בחייו, כמו לפני נישואיו, ולפני שנטל לעצמו את תפקיד ההוראה ללמד קשת לבני הנעורים, ובעוד כמה עניינים. [ברבות השנים נשא אבי זצוק"ל את בתו של רבי דוד לאשה, בעת זקנותו בזיווג שני].

מנהג נאה הנהיג בעצמו רבי דוד, לשלוח אל אבי זצוק"ל שמות של חולים שהיו במשפחתו להזכרה לרפואתם, וכן את הילדות במשפחתו לפני לידתם, כדי שאבי יתפלל בעבורם.

כשהחל במנהג זה גיחך אבי וצחק, הוא הרגיש כאילו הוא עושה עמו ליצנות... ושאלו: וכי נהיית אדמו"ר שאתה שולח לי קוויטעלאך...

נענה אותו צדיק ואמר לו: הפה שלך נקי ומוזכר ביותר, [נודע גודל והירות המופלגת ב'שמירת הלשון]. וצריך אני לתפילות מפה טהור שכזה!

ידוע היה רבי לוי הצדיק בבריתו והתרחקותו מכל מחלוקת שהיא, עד קצה אחרון, הוא קיים בנפשו בהידור רב את המצוה להתרחק ממחלוקת - ולא יהיה קרר ופערות. גם בזמנים שבערה בירושלים אש מחלוקת אדירה בתקופות שונות בימי חייו, בכמה וכמה עניינים שונים, כטבעה של מטרופולין של היהדות החרדית, לא פצה את פיו כלום, לא לכאן ולא לכאן, רק התהלך לתומו צדיק בצירי הדרכים, שם על פיו חותם בתוך חותם, וקיים בנפשו מ"ש בפרקי אבות (ג, יג) 'סגל לך כמה שתתקנה', וכו' א (עמוס ה, יג) 'המשפיל בעת ההיא ידם'!

גם הרה"ח המפורסם רבי משה עהרנטל זצ"ל, מוקני אנשי ירושלים של מעלה, היה מזכיר את עצמו רבות אצל אבי מורי, והיה נוהג לומר שפיו של רבי לוי מוצא חן בעיניו מאוד, בהיותו נקי וטהור מכל רבב של סרך שקר או דיבור אסור, ולכן ברכותיו ותפילותיו נשמעות.

עשה שלום במרומיו הוא נעשה שלום עלינו ועל כל ישראל - ואמר אמן!

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב'

מהגה' צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

ח מתקשרים ח מזמינים ח מקבלים ללא עלות דמי משלוח! 0733-22-76-09

shivti11@gmail.com

יור"ל ע"י קהילת שבעי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109

יהודי יקרא! את תחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור מגוריך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. המעוניינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסת.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zeligk@gmail.com or text 718-249-7173